

RECENSIE TENTOONSTELLING ROEL SIKKEMA REELD ART REVISITED & THE HOUSE OF BOOKS

GESCHILDERDE CARTOONS

Zingende peren, een dansend meisje in de kerk, hangouderen compleet met een brommer, mobieltjes en een rollator: humor kenmerkt het werk van de schilder Marius van Dokkum.

Even buiten Apeldoorn staat een schijderachtige witte boerderij op een groot erf met kippen en een geit. Dat is het decor voor een tentoonstelling die de schilder Marius van Dokkum in zijn eigen huis organiseerde. Waar vroeger de koeien op stal stonden, hangen nu zijn nieuwste schilderijen. Van Dokkum is een opvallende verschijning in de Nederlandse kunstwereld. Soms doet zijn werk denken aan een fijnschilder als Henk Helmantel. 'Dat herken ik wel', zegt Van Dokkum. 'Ik heb van hem veel geleerd'. Kijk maar eens naar Van Dokkums stilleven van peren. Vruchten die je gewoon kunt naschilderen, maar die hem ook inspireerden tot merkwuurige composities. 'Als je een hapje uit een peer bijt en de vrucht laat uitdrogen, ontstaat een soort 'miemelmondje' zoals je bij oude mensen wel ziet', constateert Van Dokkum. Het inspireerde hem tot een schilderij dat hij 'Gemengd koor' noemde.

Subtiel is zijn kritiek op de rijkdom van deze wereld die in dit geval geen gouden eieren, maar een gouden peer 'aanbidden'. Drie mannen, met een lichaam in peervorm, waden rond in een Dagobert Duck-achtige omgeving. Ze zwemmen in het geld, in dit geval geen gouden munten, maar papiergeld. Het schilderij dateert van 2005, dus nog voor de bankencrisis.

puur

Van Dokkum typeert zijn werk wel als 'geschilderde cartoons'. Hij heeft een opleiding gehad als illustrator van kinderboeken. Dat werk doet hij nog steeds, zo laten een aantal tekeningen zien voor het pas verschenen boek *Papa Wapper en het rode vrachtwagentje* van Marianne Busser en Ron Schröder. Maar ook zijn schilderijen, vooral zijn oudere werk, zijn vaak een illustratie bij allerlei vreemde voorvallen en woordgrapjes. Zo maakte hij een groot schilderij van de Ark van Noach zoals die na de zondvloed op de berg Ararat is geland. Daarop is veel te doen. Allerlei dieren lopen de boot uit. Een olifant wordt aan een takel naar beneden gelaten; een ijsbeer neemt een ladder, waarvan elke tree onder zijn gewicht bezwijkt. En mevrouw Noach probeert met een ragebol een vogel van de waslijn te verjagen, die haar was met zijn poep bevuilt.

Toch doe je Van Dokkum tekort door hem alleen maar als een soort lolbroek te zien. Kijk eens naar de mooie snel geschetste portretten die hij van ouderen en mensen met een verstandelijke beperking maakte. 'Ik ben vrijwilliger in een verpleeghuis. Daar teken ik vaak cliënten. Het mooie van deze mensen is dat ze puur zijn en zich geen zorgen maken om hoe ze eruit zien.' Of kijk naar zijn interpretatie in verf van de bekende 'Honderd guldenprent' van Rembrandt. 'Dat is een ets, dus in zwart-wit', zegt Van Dokkum. 'Het was voor mij een zoeken en tasten naar de juiste kleuren en de goede lichtval. Bovendien had Rembrandt de linkerkant in vrij vage vormen gelaten, en wilde ik dat verder uitwerken.'

vrolijk geloven

Marius van Dokkum is christen, dat laat hij ook in zijn werk zien. In de schilderijen van de ark en Rembrandts prent is dat duidelijk, vaker zijn de verwijzingen subtieler. 'Het moet er niet duimendik bovenop liggen', vindt hij. Zo maakte hij een schilderij dat op het eerste gezicht een wat impressionistisch vormgegeven bos is, maar waar je met beter kijken het gezicht van Jezus in kunt zien.

Opvallend is een schilderij van een klein meisje dat vrolijk in een kerk danst, terwijl alle kerkgoeters nogal verstoord naar haar kijken. Van Dokkum: 'Ik wilde het contrast laten zien tussen dat vrolijke kind en de nogal strakke manier waarop de mensen in die kerken kennelijk met hun geloof omgaan.'

Bij zijn werk verscheen dit jaar een klein boekje, *van Heren tot Peren*, waarin aandacht wordt gegeven aan zijn stilleven met peren. Met titels als 'Stoofperen', 'Sauna' of 'Peer in bubbelbad', wordt al duidelijk dat Van Dokkum in deze schilderijen die qua composities en stijl wel wat aan Helmantel doen denken, speelt met woorden. Van Dokkum kwam op het idee om zich door deze vrucht te laten inspireren, toen hij in de boomgaard van zijn schoonouders regelmatig kromme peren vond. 'Ik zag er van alles in. Een peer is voor mij een komische vrucht. Het woord alleen al, inspirerend! De peer heeft met zijn rondbuilige vorm iets weg van de moderne welvarende mens. Hij leent zich uitstekend om die te beïchamen', aldus de schilder in het woord vooraf in het boekje. ■

Tentoonstelling Marius van Dokkum

T/M 29 SEPTEMBER IN HUIZE VAN DOKKUM, HOENDERLOSEWEG 76, UGHELEN (APELDOORN). OPEN: VR-ZA 13-17 U

►► mariusvandokkum.nl

Van Heren tot Peren

MARIUS VAN DOKKUM. UITG. ART REVISITED, TOLBERT 2012. 24 BLZ. GEB. € 9,95